

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Tolonen, T. ; Nyqvist, A. & Marjamaa, M. (2019) Theseuksen koulutusalojen massaeditointi ja rinnakkaistallennusohjeet valmiit - Mitä seuraavaksi? Kreodi 4.

URL: <https://www.kreodi.fi/en/33/Artikkelit/596/Theseuksen-koulutusalojen-massaeditointi-ja-rinnakkaistallennusohjeet-valmiit---Mit%C3%A4-seuraavaksi.htm>

Theseuksen koulutusalojen massaeditointi ja rinnakkaistallennusohjeet valmiit - Mitä seuraavaksi?

Tiina Tolonen
Antti Nyqvist
Minna Marjamaa

Tänä keväänä toteutettu neljä pitkään valmisteltua Theseus-uudistusta:

1. Metadatatpäivitys: metadata uudistettu kansallisen metadatasuosituksen mukaiseksi
2. Kokoelmauudistus: jokaiselle ammattikorkeakoululle jäi ainoastaan yksi opinnäytetyö- ja julkaisukokoelma
3. Syöttölomakeuudistus: Uusi Dspace-pohjainen syöttölomake sekä opinnäytetöille että julkaisuille
4. Justus–Theseus -yhteys: Justukseen liittyneiden amkien osalta julkaisujen tallentaminen siirtyi tehtäväksi Justuksen kautta
5. Koulutusalojen massaeditointi

Koulutusalojen massaeditointi lopultakin valmis!

Elokuussa on saatu valmiiksi Theseuksen koulutusalojen massaeditointi. Jokaisen ammattikorkeakoulun tietueiden metadata on eksportoitu ulos ja muokattu vastaamaan uuden syöttölomakkeen koulutusala -vetovalikkoa. Tarkoituksena on mahdollistaa opinnäytetöiden selaaminen kattavasti ilman, että tietää miten kyseinen koulutus/tutkinto-ohjelma on nimetty kussakin ammattikorkeakoulussa ja välttää koulutusalojen nimen muutoksiin liittyvät ongelmat ammattikorkeakoulujen sisällä.

Kaikille ammattikorkeakouluille yhteinen koulutusalamalli on luotu tilastokeskuksen luokituksen ja kansainvälisen [lsced-mallin](#) pohjalta, vertaamalla näitä Theseuksen olemassa oleviin kokoelmiin ja Opintopolun koulutusalakuvauksiin. Tilastokeskuksen luokitus on tapa, jonka avulla ammattikorkeakoulut raportoivat valmistuneet opinnäytetyöt OKM:lle ja Virtaan eli periaatteessa Tilastokeskuksen mallista löytyy kaikille opinnäytetöille koulutusala. Theseuksen koulutusalamallista on keskusteltu amkien kanssa ja luotu yhteistä synteesiä.

Theseuksen ammattikorkeakoulujen omia etusivuja on myös tarkoitus muokata ammattikorkeakoulun toiveita vastaamaan niin, että amkit saavat esille toivomiaan aineistoja. Tämä työ aloitetaan tänä syksynä. Otamme yhteyttä ammattikorkeakouluihin, kysymme toiveita ja muokkaamme yhdessä etusivuja toiveiden perusteella.

Uusi rinnakkaistallennusohje kertoo Justus-Theseus -rajapinnasta

Maalis–huhtikuussa avattu Justus–Theseus -integraatio mahdollisti julkaisujen rinnakkaistallentamisen Theseukseen samalla julkaisut ja tieto rinnakkaistallentamisesta ilmoitettiin Justuksen kautta OKM:n tiedonkeruuseen ja Virtaan.

Pieni ongelma keväällä oli se, että kaikista Theseukseen Justuksen kautta tallennetuista julkaisuista välittyi tiedonkeruuseen tieto siitä, että kyseessä on rinnakkaistallenne. Theseus on kuitenkin monille ammattikorkeakouluille julkaisualusta, jossa julkaistaan paljon muutakin kuin rinnakkaistallenteita. Loppukevästä Justukseen tuli mahdollisuus määrittellä tallennuskohtaisesti, onko kyseessä rinnakkaistallennus vai ei.

Nyrkkisääntönä voi siis pitää, että kaikki OKM:n tiedonkeruuseen tai Virtaan ilmoitettavat ja Theseukseen tallennettavat julkaisut voi tallentaa Justuksen kautta, riippumatta siitä onko kyseessä rinnakkaistallenne vai ei.

Jos tekee tallennuksia sekä Theseuksen että Justuksen kautta, voi julkaisujen näkyminen halutuissa kokoelmissa Theseuksessa vaatia pientä käsityötä. Myös jos on tarpeen päivitellä julkaisutiedostoja, on hyvä muistaa että tiedostojen poistaminen Justuksessa poistaa tietueen Theseuksestakin. Perusohjeita tietojen tallentamisesta ja niiden siirtymisestä palveluiden välillä löytyy Theseus-wikin päivitetystä [rinnakkaistallennusohjeesta](#).

Striimauspalvelu etenee

Arene ry Theseuksen omistajana on nyt solminut sopimuksen Mediapienluvasta Teosto ry:n kanssa. Samassa yhteydessä on hankittu myös piensynkronointilupa, joka mahdollistaa sellaisten av-tuotantojen tallentamisen, joissa liikkuvaan kuvaan liitetään musiikkia (=synkronointi). Mediapienlupa on toistaiseksi voimassa oleva, ja kattaa tällä hetkellä maksimissaan yhden tunnin tarjolle saatettua musiikkia per kuukausi.

Alkuvaiheessa on tarkoitus arvioida luvan koon riittävyyttä, ts. seurata sitä kuinka paljon äänitiedostoja Theseukseen tallennetaan ja määrittellä sen jälkeen minkä kokoinen lupa oikeasti tarvitaan. Teosto ei sinänsä vaadi erillistä kirjanpitoa äänitiedostojen minuuttimääristä, mutta jo luvan oikean koon varmistamiseksi ja todennäköisesti myös kustannustenjaon määrittelemiseksi, on tarpeellista saada tarkka tieto tallennusten kestoajoista. Kansalliskirjaston kanssa on sovittu, että Theseuksen syöttölomakkeelle lisätään sellainen kenttä, johon liitteenä olevan mp3- tai mp4-tiedoston keston voi tallentaa täysinä minuutteina. Tätä kautta pystytään tallennusten

kestoajoja seuraamaan ja tarvittaessa koostamaan tilastoja varten. Asiasta tiedotetaan lisää heti kun opinnäytetöiden syöttölomake on päivitetty.

Streamauksen osalta on oltu yhteydessä myös Gramexiin eli esittävien taiteilijoiden ja musiikkituottajien tekijänoikeusjärjestöön. Opiskelijoiden tulee huomioida, että jos Theseukseen tallennettavassa mp3- tai mp4 -tiedostossa on käytetty äänitemusiikkia, tarvitaan siihen erillinen lupa. Sen joutuu hankkimaan käyttöön yleensä suoraan oikeudenhaltijoilta, sillä Gramexilla ei ole mandaattia lisensoida äänitemusiikkia käytettäväksi Theseuksen kaltaiseen julkiseen on-demand -palveluun. Hankittu lupa tulee tallentaa myös Theseukseen, mutta ei-julkiselle puolelle. Sekä Teoston että Gramexin edustajat pitivät hyvänä tätä, jos esimerkiksi on tarve vuosien päästä selvittää tallennusoikeuksia tms.

Justuksen kehitystyö

Justuksen kehitystyöstä julkaisuarkistointegraation jälkeen on keskusteltu. Vuonna 2020 Justuksen julkaisutietoihin on tarkoitus yhdistää tekijöiden tiedot korkeakoulujen HR-järjestelmistä sekä integroida julkaisutietoja tutkimustietovarannon muiden tietojen, mm. aineistoista, hankkeista ja infrastruktuureista. Tämä laajentaa Justuksen käyttömahdollisuuksia.

Theseus-toimistosta Avoimen TKI:n helpdesk?

SeAMKin koordinoimassa Ammattikorkeakoulujen avoin TKI, oppiminen ja innovaatioekosysteemit -hankkeessa (1.1.2018–31.12.2020) on ideoitu Theseus-toimistomallin laajentamista koskemaan ammattikorkeakoulujen avoimen TKI:n ja oppimisen kysymyksiä. Ideana on, että hankkeen rahoituksen päättymisen jälkeen avoimen TKI:n ja oppimisen palveluiden koordinointiin ja kehittämiseen tulisi jatkuvuutta ammattikorkeakouluyhteistyöhön. Parhaillaan selvitetään tikettijärjestelmän ja asiantuntijaverkoston rakentamista palvelun taustalle.

Tietoa kirjoittajista

Tiina Tolonen palvelupäällikkö, Oulun ammattikorkeakoulu
Antti Nyqvist tietopalvelusihteeri, Haaga-Helia
Minna Marjamaa tietoasiantuntija, Laurea

Tiina Tolonen, Antti Nyqvist ja Minna Marjamaa toimivat AMKIT-konsortion Theseus-koordinaattoreina.